Ч. 76 (12.442). Львів, субота 5. квітня 1930. [illegible] Рік LI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло", Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 27·50 „
Річно 55·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці і Канаді, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 25 сот.

Трудноші нового уряду в Німеччині.

Львів, 4. квітня 1930.

Як відомо, соціялістичний уряд Мюллера, що спирався на т. зв. велику коаліцію, упав безпосередньо тому, бо не міг добути згоди на квоту 70 міліонів марок для поборювання зростаючого постійно безробіття. Асигнування цієї суми стояло у звязку з конечністю перевести основну внутрішню фінансову реформу як з уваги на нову ситуацію, витворену пляном Юнґа, так і з уваги на зростаючу господарську депресію. Майже все потрібне до переведення цієї реформи було вже зроблене, не дійшло тільки до згоди на згаданих 70 міліонів — і кабінет Мюллера впав. А разом з ним упала і велика „ваймарська" коаліція, що під проводом соціялістів, як найсильнішої партії (понад 150 голосів), була в Німеччині близько два роки при кермі.

До упадку уряду Мюллера причинилася без сумніву й сильна протестаційна кампанія, що розвинулася в німецькій республиці після приняття парляментом пляну Юнґа. Цю кампанію розвинули крайні націоналісти, не ощаджуючи при цьому навіть обожаного ними досі президента Гінденбурґа, який підписав ратифікаційний акт. Протестаційна кампанія націоналістів під проводом Гуґенберґа мала — це слід ствердити — великий успіх, особливо серед молоді. Це й спричинило зріст правих настроїв, які перекинулися також на політичні партії центру. Як кажуть, католицький центр віддав свої голоси за ратифікацією пляну Юнґа і польсько-німецької торговельної умови тільки тому, що през. Гінденбурґ обіцяв йому поручити місію утворення нового уряду.

Доручаючи місію утворити новий уряд провідникові католицького центру, д-рові Брюнінґові, през. Гінденбурґ прохав його підбирати міністрів-фахівців, при чому налягав на поспіх. І справді д-р Брюнінґ справився доволі швидко з уконституйованням кабінету, коли взяти під увагу скомплікевану ситуацію. Новий „центро-правий" кабінет складається з усіх центрових угруповань: католицького центру, демократів, людовців, господарської партії і баварських людовців (цих останніх приєднано обіцянкою не підвищувати податку від пива).

Чисельно всі ті ґрупи мають стільки послів, що соціяльні демократи разом з комуністами. Аби запевнити собі більшість у райхстаґу, д-р Брюнінґ зробив зручне потягнення, втягаючи до кабінету (і тимсамим відриваючи так чи інакше від Гуґенберґа) голову „Ляндбунду" посла Шіле і крайнього консерватиста Тревірануса. Разом з тими двома десиґнованими міністрами має перейти до урядової коаліції 30—40 правих націоналістів і в такому разі іствування кабінету, що його названо „урядом Гінденбурґа", булоб на якийсь час запевнене.

Тут варто зазначити, що пересунення німецького уряду на право, не може тепер майже нічого змінити в закордонній політиці Німеччини, бож найважніші міжнародні акти останніх двох літ уже підписані і ратифіковані. А в ділянці внутрішньо-господарської політики католицький центр, що є нині при кермі державного німецького корабля, стоїть безперечно ближче до правиці, як до соціялістів. Тому й коаліція демократично-міщанських і селянських партій з крайно правими ґрупами, оскільки до неї прийде хоч частинно, булаб психольоґічно більше зрозуміла й оправдана, як дотеперішня коаліція тих-же ґруп з соціялістами.

В якому характері входять до нового уряду заслепровані монархісти і противники репараційного договору, покажуть найближчі дні. Якщо роблять це всупереч Гуґенберґові, в проблематичною справою, чи потягнуть за собою, або чи хоч звентралізують багато німецьких націоналів. А якщо стануть міністрами за дозволом чи тихою згодою свого провідника, отже в характері менш-більш офіціяльних представників нім.-національної партії, то важко уявити собі гармонійну співпрацю з ними демократів і лівих центровців, безсумнівних республиканців.

Сяк чи так — ситуація нового уряду дуже тяжка, тимбільше, що соціялісти заповіли йому а зокрема обом міністрам з нім.-нац. партії, гостру опозицію. Це ставить під знаком запиту само іствування уряду д-ра Брюнінґа. Аджеж навіть такий противник соціялізму, яким є відомий провідник німецької людової партії д-р Шольц, щойно перед кількома днями заявив прилюдно: „Кермувати державним кораблем у Німеччині довший час без або проти соціялістів — це майже виключена річ".

Львівське громадське самоврядування.

III. Міська господарка за комісарювання п. Стшелецького. — Теперішній господарський стан міста. — Справа української мови у львівському самоврядуванні. — Ігнорування українських культурних установ. — Висновки.

Поспіх, з яким зокрема комісар Стшелецький переводив у місті роботи та інвестиції, можна найкраще оцінити через порівнання бюджетових видатків у дотичних роках. Сума міських видатків, ухвалена розвязаною радою на 1927/28 р. виносила у звичайному бюджеті 14,055.572 зол., у надзвичайному 3,560.000 зол. Обнявши комісарський уряд дня 1. вересня 1927 р. комісар Стшелецький предложив прибічній раді додатковий бюджет, в якому підвищено звичайні видатки на 16,638.072 зол., надзвичайні видатки до 7,134.800 зол. Разом підвищений бюджет виносив у видатках 23,772.872 зол. Дійсні видатки, виказані рахунковим замкненням за 1927/28 р. були ще більші, бо доходили в звичайному та надзвичайному бюджетах до суми 26,388.257 зол. Збільшення видатків на 1927/28 р., ухвалене прибічною радою при кінці 1927 р. виносило проте 35 проц., а дійсне збільшення видатків 44 проц. суми видатків, устійненої розвязаною радою в квітні 1927 р. На 1928/29 р. звичайні видатки ухвалено у висоті 23,697.838 зол., надзвичайні у висоті 14,020.000 зол. На рік 1929/30 р. звичайні видатки ухвалено у висоті 27,284.563 зол., надзвичайні у висоті 3,280.478 зол. Останніми часами ухвалено звичайний бюджет на 1930/31 р., який виказує видатки у висоті 27,087.759 зол. Як порівнати цей бюджет з останнім бюджетом ухваленим розвязаною радою, виходить підвишка звичайних видатків на протязі трьох літ у висоті 13,032.187 зол., себто 92 проц. У такому самому відношенні збільшились наложені на населення тягарі. В 1927/28 р. міські приходи з оплат та податків устійнено у висоті 10,985.945 зол., на 1930/31 р. оплати та податки повинні би дати місту 18,432.030 зол., збільшення тягарів виносить проте 67 проц. Але в тому зіставленні не узгляднено збільшення тягарів, які виходять через підвищення оплат за електричне світло, трамваєвих білетів, оплат за воду, що їх зараховується як приходи міських закладів та підприємств.

Очевидно, що рівночасно збільшилося задовження міста. Міські довги виносять тепер троха більше, ніж 36 міліонів золотих, з чого 25 міліонів зол. затягнено від часу розвязання міської ради і усунення давньої управи з президентом Найманом на чолі. Коли взяти під увагу, що теперішне задовження міста є лише 33 проц. вище ніж сума приходів одного бюджетового року, то треба ствердити, що це задовження невелике. В 1914 р. задовження міста при бюджетовій сумі 10,890.870 корон виносило 46,770.932 кор. А місто Львів є богате, має 8.000 морґів ліса і 3.000 морґів інших ґрунтів, вартість міського майна знавці оцінюють на 200 міліонів зол. Проте фінансовий стан міста, оскільки в часі важкої грошевої скрути можна взагалі щонебудь передбачити, не дає причини до занепокоєння.

Всеж таки розгін, з яким в останніх трьох роках видавано в місті гроші, не зважаючи на зубожіння населення і зростаючу господарську крізу, повинен бути для компетентних чинників осторогою і наукою, що про правильну міську господарку може бути мова лише тоді, коли управа міста спирається на загально принятих основах самоврядування. Без сумніву і вибрана рада може повести легкодушну господарку, але загально беручи, управа, що вийшла з виборів, рахується більше з потребами і силами населення і тому дає більшу запоруку ощадної господарки. Зокрема українське громадянство мусить домагатися, щоби управа міста берегла і забезпечувала також господарські потреби українців.

Ще важніше заспокоєння національних і культурних потреб. Під цим оглядом управа міста виявляла до цеї пори повне нехтування українських національних домагань, зосібна домагання щодо мови. На засіданні прибічної ради 23. лютого 1928 р. радний Децикевич, як голова клюбу українських радних, зголосив згідно з постановами законів внесення заявитися за допущенням побіч польської мови також української у відповідях та оповіщеннях міських урядів і закликати правительственного комісара до видання відповідних розпорядків по думці постанов мовного закону з 31. липня 1924 р. далі запропонувати зміну приписів правильника міської ради в цьому напрямі, щоби українським радним вільно було в нарадах промовляти на українській мові, та закликати правительственного комісара, щоби для цеї зміни правильника добув згоду воєводи. Під формальним оглядом внескодавець запропонував віднослати це внесення до компетентної комісії прибічної ради в ціли дальшої полагоди. Комісар Стшелецький поставився прихильно до цього внесення, але, як правительственний комісар покликаний до тимчасового полагоджування справ, не вважав себе компетентним рішати справи політичного значіння і тому перш за все прохав клюби прибічної ради висказати свої думки про це внесення. Господарський клюб висловився проти внесення, обосновуючи своє становище тим, що прибічна рада як тимчасовий орган не повинна приймати політичних рішень, що могли би вязати майбутню виборну раду. Супроти цеї заяви комісар Стшелецький вважав недоцільним обстоювати внесення українського клюбу і тим самим внесення було відложене.

Того самого викруту ужив господарський клюб при недавно відбутій нараді над внесенням українського клюбу в справі субвенцій для Національного Музею й Українського Театру. Промовці проф. д-р Хилінський і д-р Бжеський, оба визначні члени і провідники господарського клюбу, назвали внесення, що мало на меті дати хоч дрібну підтримку українським культурним установам, політичним актом, політичною демонстрацією і на цій основі внесення українського клюбу було відкинене. Цим рішенням більшість прибічної ради, зосібна господарський клюб відкрили своє справжнє обличча і виявили себе явно ворогами українських культурних змагань. Єдиною відповідю на цей визов мусить бути для українського громадянства рішуче домагання, щоби у Львові був заведений такий устрій самоврядування, який давав би українському населенню слушний вплив на міську господарку та забезпечував національні, культурні та господарські потреби українців міста Львова.

За інтенсифікацію нашого господарства.

З нагоди зізду українських агрономів.

Перевіряючи удари господарської скрути на наше хліборобство і на наші господарські організації та провіряючи наслідки її в нашому господ. життї з наслідками в господарстві цілої Польщі, маємо враження, що у нас скрута не зробила таких спустошень, як у польських чи жидівських установах. Що правда, годі ще сьогодні з'ясувати наглядно ті спустошення, як і годі передбачити й дальші наслідки нинішнього господарського заломання. Не дасться теж на основі оголошуваних у Польщі банкроцтв устійнювати величезних страт, бо хто мав майна за прим. сто тисяч долярів, а стратив половину, той буде називатися банкротом, а хто мав майна тисячку долярів і стратив також половину, то його ніхто банкротом не назве, хоч він буде в порівнанні до того формального „банкрота" куди більшим бідаком. Всеж таки ми, а головно наші торговельно-кооперативні організації і їх члени-продуценти витримали найтяжчі удари і звузивши себе до меж можливости, виходимо з першої купелі цілі.

Та перейдім на іншу тему. Знаний нам автор „пляну Йонга" Овн Йонг оцінював у своїй промові з 25. березня в Каліфорнії господарську скруту Німеччини. Він сказав, що Німеччина зможе платити зобовязання, бо вона не має земних сирих богацтв, то зате має до перерібки великі засоби такого сирого матеріялу (Rohstoffart), який мало входить у світі в рахубу, а саме неврівняні спосібности до наукових дослідів і винаходів та здібність використати їх як слід у практичному життї. А ці особливі у німців умові засоби будуть невичерпаним матеріялом дібр. Висказуючи далі свої побоювання щодо некорисного впливу німецьких платностей як повоєнних зобовязань на інші побідні нації саме задля усиплювання й ослаблювання творчости цих націй, він закликає їх до чуйної уваги, бо накинена ними німцям конечність твердої праці, дисципліни і тяжкої відповідальности виховує цей нарід у напрямі якнайбільшої творчости. І в цьому саме він бачить німецьку небезпеку для інших народів світа.

Про те, що оцінка Йонга є влучна, переконується кожний, хто колинебудь, а зокрема по війні, мав нагоду бути в німецьких селах, бачити просто шалений торговельний рух по містах, здисциплінованість праці у фабриках, а одночасно погідність характеру німців як у праці, так і в забаві, в дорозі і т. д. Свята віра в майбутнє.

Ця віра характеристична особливо в хліборобстві. Вона каже використати кожну пядь землі, де лиш повітря, вода, сонце та людська рука дадуть ростині можність видати овочі. Нині кожний німецький навіть високий урядовець, священик, ремісник чи робітник уважає свого роду амбіцією мати хоч кусень городця, написати собі на візитовій карті слово „Безітцер", бо щойно тоді цінять його суспільну вартість. Навіть мешканець Берліна мусить бути щодня, перед чи по урядових годинах, у своєму городі, далеко за містом, власними руками його обробити і похвалитися, що має своє, власною працею здобуте. Цей приклад даємо на те, як німець, навіть нефаховець, любить свою землю, яку вагу привязує до неї. А вже про хлібороба, знавця свого фаху в повному значінні того слова, й говорити нема потреби. Йому рентується і дорогий капітал, вложений у землю і дорогий робітник, бо він уміє використати землю, вміє виплекати ті ростини, які є найрентовніші. А вже штучні виляґарні дробу і масова продукція яєць є в Німеччині звичайним явищем. Земля-мати, кормителька, її треба любити.

І ми любимо ту землю, та не любимо праці на ній, ми, вигідні бідаки. Тому бідні, бо не хочемо напружити наших нервів, розуму і мязів для використання цього варстату продукції, що є в наших руках, для нашої виключної розпорядимости. Ми погляньмо лиш довкруги себе, а побачимо, як часто наші інтелігенти винаймають свої ґрунти, замісць самим господарити і дати селянам добрий приклад, як треба вести господарку, аби вона оплачувалася. Ми оправдуємо себе дорожнею робітника, відсутністю часу, капіталу, тоді, як головною причиною є тут недостача агрономічного знання і нехіть його набути.

Коли наше хліборобство переходить „щасливо" скруту, то не тому, що ми поборюємо її напруженням сил, розуму, використанням знання, лиш тому, що скорчилися вдвоє, зменшили свої видатки навіть на госп. інвестиції, на інтенсифікацію. В урядах бачимо також боротьбу зі скрутою не шляхом збільшення інтенсивности праці, але в продукції платень та урядовців. Щось зовсім протилежне до німецьких метод здобуття матеріяльних дібр, цієї основи сил при поборюванні скрути. І саме тому не напише ніколи Йонг про нас навіть нічого злого, не то щось доброго.

І ось дня 21. III зібралися в Центросоюзі референти с.-г. відділів при Повітових Союзах Кооператив та повітові агрономи і наперекір нашій опінії про неоплатність господарки заговорили про конечність інтенсифікації її, про потребу заінтересування всіх кругів хліборобством, земельним питанням взагалі. Вони куди краще входять у наші нинішні потреби, в наше життя. Мається враження, що і в нас настає ера агрономів і техніків, очевидно, не та політична, але суспільна. Нині агроном ще не має у нас зрозуміння, а в часах скрути хочеться санувати фінанси установ шляхом усунення агрономів. А чому? Бо наша суспільність не навчилася ще цінити агронома як дорадника, як господарського лікаря, потрібного саме в найтяжчих часах скрути. Не люблячи праці на ріллі, вона й не потребує його. Вистане нарікати на неоплатність господарства. Та назріває час, що суспільність мусітиме поставитися прихильно до цього фаху, і то без застережень. Мусітиме тоді, коли поставить собі за мету конечність госп. самостійности, самовистарчальности в продукції, коли схоче заступити імпортовані до нас заграничні яблока, грушки, квашені огірки, капусту, макарон, свинину, бриндзю, всілякі сири, сушені сливки, мармоляди, повила, мід, каляфйори, помідори, рабарбар, яриннї консерви, пшін, тютюн, піря, кріличі скіри (фарбовані на заграничну рідкість) насіння городовини (наш Мавтнер!), волоські горіхи, ріпакові й інші олії та ще тузин інших продуктів своїми власними продуктами, коли схоче закинути експортувати безробітні людські сили, занявши їх у себе, а зачне вивозити випродуковані на власному ґрунті товари, очевидно ті, що оплачуються.

Арештування в Бесарабії.

В околиці Кишенева в кількох селах сиґуранца перевела ревізії та арештувала кількох селян, які начебто переховували більшовицьких шпіонів та курерів румунських шпіонських організацій.

Між фашистами.

На останнім засіданні фашистівської ради ухвалено, що фашистівська міліція має збільшитись на 300.000 узброєних осіб. Ухвалено також, що ректорами високих шкіл і директорами середніх шкіл можуть бути тільки ті особи, які найменше 5 літ були членами фашистівської партії.

В Калькуті знов стріляють.

У Калькуті були 1. квітня нові демонстрації, підчас яких був убитий один індієць і один підстаршина англійської армії, а 43 поліціянтів було ранених.

Шофер, який віз Кутєпова, арештований.

Французька преса пише, що париська поліція арештувала шофера „червоної такси", який приймав участь у вивезенні Кутепова з Парижа. Це був перший свідок цього факту і від нього поліція надіється дістати точні відомости про цілу ту темну історію.

ВАСИЛЬ БАРВІНСЬКИЙ.

Прага та її музичне життя.

Передвоєнна і нинішна Прага. — Скандал з Консерваторією.

Порівнюючи передвоєнну Прагу з теперішньою, треба ствердити, що коли населення столиці Чехії майже подвоїлося (доходить до міліона душ) то темпо життя зросло навіть більше. Очевидно це спричинили вимоги, які станули перед Прагою з хвилиною, коли вона стала столицею власної держави. Хто знав Прагу перед війною, як місто модерн.ного характеру, та все таки зрівноважене у проявах свого життя, повне якоїсь чарувно-інтимної атмосфери, той зазнає під тим оглядом деякого розчарування, — дарма, що з другої сторони заімпонує йому той великий розмах, те майже американське темпо життя, яке на очах змінює вигляд міста.

Та покищо радше темпо життя надає Празі того великоміського характеру, ніж його зверхній вигляд. Коли порівняємо з Прагою напр. нинішний Відень — то останній видається нам просто спокійним містом, якого живчик нагадує скоріше якесь провінціяльне місто. А проте з його зверхнього вигляду ще не щез той подих маєстату, тої нині вже дещо зівялої величі.

Прага — при всьому своєму непомірно кращому положенні, щоби перетворити свій зверхній вигляд на фасон справжньої великої европейської столиці, мусіла би знищити деякі вулиці, та пристосувати їх до нинішніх потреб, у першу чергу комунікаційних. У Празі істнує ще багато вуличних узлів, що своїм вузеньким простором часто паралізують на деякий час усякий рух. З чотирьох сторін з'являються десятки авт і трамваїв і нетерпляче ждуть знаку поліцая, щоб посунутися на два-три кроки і... знову зупинитись. Нераз просторінь, яку нормально можна перейти піхотою в трьох хвилинах, у часі збільшеного руху, авто чи трамвай переїздить аж у двацяти хвилинах.

З тої важкої комунікаційної ситуації, яка спричинює майже щоденні нещасливі випадки, можуть врятувати Прагу тільки підземельні залізниці а покищо бодай підземельні хідники для пішних на важніших вуличних узлах, які, уможливилиб також швидше темпо комунікації. Коли на окраїнах міста, де донедавна бачили ми поля або пустарі, повстали або повстають нові модерні дільниці, то з давньої Праги хіба площа св. Вацлава набрала справді імпозантного великоміського характеру. Зате загальний вигляд давньої Праги має ще деяку сорокатість, спричинену сумішкою ріжних будівельних стилів.

І тільки у вечорі, коли затираються ті ріжниці, лямпи та ріжнобарвні струї світляної рухомої реклями на крамницях, будинках і над будівлями покривають Прагу якоюсь більш одноцільною поволокою модерного, та з тим і дещо нервового характеру, що так сказати: своєю вілзливістю вдирається вже і в затишні дільниці та вулички, до недавна оповиті ще чаром якоїсь таємничої старовини. Все таки мені, що жив у Празі в часі студій більш як перед 20 роками (1908—14), а в останнє бачив її у 1923 р., заімпонував розмах життя і зріст розвою столиці Чехії.

На цьому тлі нинішнього вигляду Праги постараюся начеркнути і її музичну фізіономію. Треба признати, що квантитативно музичний та театральний рух у порівнянні з передвоєнним, значно зріс. Під ту пору грає у Празі з яких 15 театрів, а концертів припадає на один день нераз 4—5.

Та музичний рух розвивається більш самочинно, ніж завдяки піддержці державних чинників. Маю враження, що уряд тепер не дуже цікавиться музикою і ціла „форса" державних органів іде радше по лінії розбудови промислу та торговлі. Бо якжеж інакше можна зрозуміти факт, що Прага з історичною назвою „консерваторії Европи", та Прага, яку завдяки її музикальним прикметам так полюбив Моцарт, який для пражан, „що його так добре розуміють", написав свій архитвір „Дон Жуана", тепер — у власній державі не спромоглася до нині на величаву будівлю для гідного приміщення музичної консерваторії?

З хвилиною передачі прегарної будівлі над Велтавою „Рудольфінум" для парляменту, стратила консерваторія своє приміщення, а з тим Прага гарну і одиноку акустичну концертову салю, якої то втрати до тепер нічим не нагороджено. Консерваторію приміщено у зовсім невідповідних „убікаціях" частини монастиря „Емаве", часть її розкинено і по інших будинках, на яких нема навіть ніякого напису, а тільки на дверах у середині камяниці на паперовім листку написано: „Відділ державної консерваторії"! Щоби дістатися до головного приміщення консерваторії, треба перейти через якусь новобудовану камяницю, з острахом, щоб якась цеґла не впала на голову. Та коли вже ми є в середині будинку, то до малої сальки, де відбуваються продукції, треба перейти ще через якийсь городець. Скільки разів їду туди, мушу послугуватися електричною лямпкою для освітлення дороги!

Очевидно, кожний чужинець, якому відомо, скільки чеська нація завдячує саме своїм музикам, таким як Сметана та Дворжак, які перші рознесли славу чеського імени по широкому світі, та яку ролю відграє чеська музика і її визначні мистці у післявоєнній пропаґанді в користь чеської держави, мусить знизувати раменами, коли бачить, як інші величаві будівлі ростуть, наче гриби по дощі. Музичні кола і діячі ведуть досі безуспішну боротьбу з рішаючими у тій справі

Скількито агрономів, скільки „спеців" на всіляких ділянках продукції можуть бути і будуть нам потрібні, а скільки інших умових і фізичних працьовників треба нам буде при добре зорганізованому експорті!

Над цим питанням дискутували в Центросоюзі агрономи, а при кожній справі треба було стверджувати нашу незорганізованість, безплановість у продукції і то у всіх галузях господарства, нехіть до продукційної праці, нерозуміння конечности агронома в повіті, в селі, безупинні зміни агрономів у повіті, ще заки агроном обізнався з тереном праці, недостачу належної винагороди за труди і т. д. Та проте не було в їх словах песимізму. Підносили конечність організації апарату для експорту, як найсильнішого чинника госп. життя, а також технічного вишколення в низових кооперативах щодо експортової техніки, конечність уможливлення агрономам поглиблювати знання, спеціялізуватися, щоб могли уникати тих похибок у праці, які, на жаль, ще так часто бувають. Люди людьми, можуть помилятися, можуть також агрономи робити похибки, бож це в більшости люди молоді. Але ідея, якій вони служать, має всенародне значіння.

М. Творидло.

З Українського Нац.-Демократичного Обєднання.

КОМУНІКАТ.

Подається до загального відома, що Президія партії доручила всім послам і сенаторам у часі від 15-го квітня до 25-го травня 1930 р. присвятитися виключно організаційній праці на Волині. Тому прохає всі Повітові Організації на території Галичини в цьому часі не скликувати без попереднього дозволу Президії таких віч і нарад, на яких була би конечна присутність послів і сенаторів.

Львів, дня 3. квітня 1930.

ПРЕЗИДІЯ Ц. К. УНДО.

Процес „Спілки Визволення України".

Радіозвідомлення з дня 2. IV. 1930

Дня 2. IV. розправа почалась переслуханням обвинуваченого *Дубровського*, який заявив, що вступив до СВУ, бо радянська влада шляхом арештів і переслідувань систематично винищувала українську інтелігенцію та не давала можливости розвивати національну культуру. Любченко переконує, що радянська влада боролась тільки з інтелігенцією, яка була ворожа до радвлади. Обвинувачений твердить, що школа на радянській Україні не має нічого національного окрім мови. Дух школи інтернаціональний. Пізніше обвинувачений змінив своє відношення до радвлади. До СВУ Дубровський вступив після розмови із Дурдуківським.

Оборонець: Ви син селянина?

Обвинувачений: Так. Мої діди були кріпаками.

Голова суду читає в протоколах зізнань, що Дубровський був захоплений ідеольоґією націоналізму і фашизму та кличем: „Давай Україну від моря до моря".

Обвинувачений працював у видавництвах, до Денікінщини ставився цілком неґативно, політичним діячем не був ніколи, бажав для України демократичного ладу, навіть до диктатури пролетаріяту не ставився неґативно, був тільки невдоволений вирішенням національного питання і тому вважав, що хто хоче працювати для національної справи, мусить іти в підпілля. Навіть культуру можна було розвивати тільки в підпіллі.

Обвинувачений Тарашкевич, професор латинської й української мови, літ 54, син священика, автор ріжних наукових праць у журналах, б. співробітник видавництва „Вік". Підчас революції піддержував Центральну Раду, до гетьманату ставився неґативно, при Директорії був віцедиректором у міністерстві віросповідань. Союз Петлюри з Польщею вважав нещастям для України, але більшовиків вважав російською владою півночі над українським півднем. Колиж більшовики почали українізацію, обвинувачений радів нею і надіявся, що справа українська буде вирішена, але надії завели і він під впливом Дубровського і Гребенюка вступив до СВУ.

Далі обвинувачений оповідає широко про ідеольоґію та роботу СВУ, та доказує, що ідеольоґія СВУ не була буржуазна. Зрештою його робота в СВУ не була політична. Голова суду доказує, що обвинувачений поширював політичні відозви і давав їх читати Єфремову а з Дурдуківським говорив про повстання та про інтервенцію й орієнтацію на західну Европу.

Обвинувачений вкінці признається до вини „перед трудящими України".

Легковажність чи зловживання?

В російській ґазеті „За Свободу" опублікована одна цікава вістка, на яку мало уваги звернуло українське громадянство. А вона дуже цікава... До Варшави прибула „делеґація" від Волині у складі десяти осіб — себто по одному „представникові" від повіту з числа всіх уповноважнених до епархіяльного зібрання, вибраних на місцях у звязку з проєктованим Помістним Собором. „Делеґація" була принята міністром віросповідань Червінським, котрого в імени православного населення просила „залишити митрополита Дениса, як управляючого епископа на Волині". Про це саме заміряла „делеґація" просити й президента республики, у якого мін. Червінський мав для неї виробити спеціяльну авдієнцію.

Не можу не висловити свого величезного здивування щодо цілої цеї імпрези. Я, наприклад, теж є делеґатом волинського епархіяльного зібрання, але мені рішучо не відомо було ані про склад „делеґації", ані про її цілі, ані про її уповноваження. Та не тільки мені, але й іншим уповноваженим до епархіяльного зібрання — й то не тільки Луцького, але й Рівенського, Ковельського, Володимирського й інших повітів. Хто і яким правом репрезентував ці повіти, промовляючи в їхнім імени — це є таємницею, яку хіба потрафить розвязати варшавська митрополія та її аранжер, яким є ославлений прот. Рогальський з Рівного — це „утвержденіє істини" „мертвих, живих і ненароджених" ще „русских людей" на Волині та який сфабрикував цю делеґацію за підтримкою епископа кремянецького Симона, цього другого приклонника синодальних порядків у православній церкві під Польщею.

Цю чергову „рогальщину" зорганізовано досить „просто". Поодинокі члени епархіяльного зібрання одержали запрошення, підписані кремянецьким епископом Симоном, в яких зазначувалося, що вони мають виїхати на призначений день до Варшави.

На саму „делеґацію" я дивлюся досить байдужими очима. Вільно партіям, установам, ба, навіть деяким ґрупам громадянства — просити кого-вгодно про що-вгодно. Але тоді у цілого громадянства не повинно бути ніяких сумнівів, кому й на чому залежить. Коли-ж та чи інша „делеґація" надуживає чужої фірми, або ще гірше — зловживає авторитетом цілого населення, або користується імям цілого народу — тоді маємо до діла або з незрозумілою легковажністю або й зі зловживанням.

Мусимо рішучо ствердити, що цих „делеґацій", на яких виспеціялізувався згаданий в горі повітовий протоєрей Рогальський — рішучо за багато. А остання його варшавська імпреза є цілковитим скандалом, бо в даному випадку не оперується навіть абстрактним поняттям „православного населення" (як це, наприклад, залюбки роблять панове з ББ., Богуславський та Сеґейда на варшавському терені), але користається вже з чужих управнень, а саме з управнень уповноважених, обраних цілою Волинню для оборони релігійних інтересів православного населення, — того самого, яке їх обирало.

Ми, українці, думаємо, що дамо собі раду з упорядкуванням церковних справ у православній церкві й на Соборі й поза Собором. Уважаємо, що всі ті річи, які порушувала згадана в горі „делеґація" у Варшаві, є передовсім нашою справою і що польського уряду до розвязування цих справ втягати не належить. Бо з того, що „делеґація" шукає опертя у вищих державних чинників Польщі, — ще не випливає, що авторитет митр. Дениса збільшується, як правлячого архіепископа на Волині. Тим, що полишиться це анормальне „статус кво", віруючі задоволені не будуть, як і само це „статус кво" довго не потриває.

Епископ має правити в порозумінні з віруючими й живучи поміж ними. Зрозуміла річ, що вони мусять мати в цій справі перший голос. Але таким голосом не може бути опінія принагідних людей, втягнених „стовпом московського православія" в дуже немилу історію. Якщо вже йде про цей голос, то ми теж потрафимо зорганізувати одну з делеґацій, але з тою лише ріжницею, що вона буде репрезентувати міліони віруючих українців, цілий український нарід, а не „бувших людей" з окруження Рогальського, чи Боришкевича, чи Комаревича. Про це належить памятати всім, охочим до „делеґацій", що увійшли на Волині вже у систему — і то з ріжних причин, часами навіть виразно шкурницької натури.

Щож торкається спеціяльно „русских людей на Волині", — їм вистарчає цілком отих пару тисяч голосів, що вони здобули при виборах до сойму й сенату. Від цих двох тисяч „недобитків російської революції" і в їхньому імени можуть ходити, їздити й навіть літати ріжні делеґації. Це нас не цікавить. Але всякій спробі поширити недолю цих недобитків і їхні аспірації на український нарід — рішучо надалі протиставимося, бо доходимо до того переконання, що легковажність цих недобитків задалеко посунулася й межує вже зі зловживанням, яке шкодить українській справі.

Олександер Ковалевський.

урядовими чинниками, а ті збувають їх обіцянками, в які тепер уже ніхто не вірить. Не диво, що цілу ту справу деякі чеські кола справедливо вважають скандалом і ганьбою для чехів.

Приступаючи до властивої теми, мушу присвятити окремі замітки про музичний рух чехів та німців. Німці, як національна меншина, живуть окремим, хоч слабшим як перед війною музичним життям. Тільки деякі концертові імпрези, головно зі солістами, мають мішаний характер. (Назверх вони рекламовані чеськими афішами та програмками — хоч авдиторія складається переважно з німецько-жидівської публики).

Зачну від чеської опери. Вистави відбуваються не лише в „Народнім Театрі", але і в т. зв. „Становськім Театрі", де перед війною містився „Німецький Краєвий Театр". Є це давня історична будівля, якої мури памятають ще Моцарта, який там дириґував премієрою свого „Дон Жуана". У томуж театрі був пізніше дириґентом К. М. Вебер. Театр у середині відновлений. Орхестра та сама в обох театрах. Шефом опери є О. Острчіль (перед війною дириґент „Орхестрального Союзу"). Крім нього дириґують ще Брзобогатий, Майкснер, — цей останній у „Становськім", та інші.

Хоча опера, яка в тому році буде удержавлена, грає частіше, ніж до війни, її мистецький рівень не доходить уже до тої висоти, на якій стояла за часів славетнього чеського дириґента Ковазовича, коли то орхестра чеської опери була суперницею дрезденської. Теперішний її шеф Острчіль, який виявив подивугідні організаційні та дириґентські прикмети при веденні „Орхестрального Союзу", зложеного з „аматорів" (витресованих ним так, що виконував і добре навіть Малерівські симфонії), не всилі в „Народнім Театрі", з професійною орхестрою осягнути тих висот, на яких стояв його попередник.

(Продовження буде.)

На орґанізаційному фронті.

ПОВІТОВИЙ НАРОДНІЙ ЗІЗД У СОКАЛІ.

Дня 25-го лютого ц. р. відбувся в Сокалі Повіт. Нар. Зізд Українського Нац.-Дем. Обєднання. На Зізд прибуло 86 делеґатів з повіту. Наради Зізду були наскрізь річеві й ділові. Зізд виявив наглядно, як сильно розбудована організація і партійна праця в повіті, а хід нарад і доцільний плян дальшої праці показали, що організація Українського Нац.-Дем. Обєднання в Сокальщині стоїть на доброму шляху дальшої успішної розбудови. За минулий рік Повітовий Комітет улаштував при помочі посла Кохана 24 віча в повіті, а крім того кілька ділових нарад у самому місті Сокалі виключно для міщан і одну нараду громадських радних. В повіті добре розбудовані місцеві комітети і розмірно добре стоїть справа зареєстрованих членів партії. Повітова народня канцелярія полагодила протягом року 863 важніших справ і майже двічі стільки менше важних. В нарадах виразно підкреслено добрі наслідки організаційної праці, але не замикано також очей і на деякі недостачі в орґанізації та річево обговорювано дальші засоби і методи праці. Дискусія над цими справами була дуже широка, а між справами, які відносилися виключно до сокальського повіту, не забуто також про сусідні повіти Волині, в яких вже й досі помітний вплив нашої сокальської орґанізації. Після нарад одобрено діяльність дотеперішнього Повітового Народнього Комітету і вибрано новий Комітет, якого головою став д-р Лев Хоминський.

В дні 10-го березня ц. р. відбулося перше засідання нового Повітового Народнього Комітету, на якому Комітет уконституувався, при чому до нього кооптовано ще двох діяльних нових членів. На цьому засіданні розділено між членів Комітету ріжні реферати, а саме: для культурно-освітніх справ, кооперативно-господарських, самоуправи і правної поради, організації і виховання молоді, фізичного виховання і для справ організації жіноцтва. При кінці ухвалено бюджет повіт. народньої канцелярії на 1930-31 рік у сумі 3.000 зол. у прибутках і видатках.

ВІДГУКИ ДНЯ.

Жертва звання.

З давен-давна істнує по редакціях один дуже поганий звичай: кожного нового співробітника випробовують, чи він всесторонно образований і притім немилосерно знущаються над ним.

Коли це ліричний поет — посилають його на збори „Сільського Господаря“, коли мужик — кажуть йому проферувати справу експорту худоби, а коли політик, віддадуть йому віддід рецензій на театральні вистави і концерти.

— Денникар мусить бути всесторонній — потішає його головний редактор перед пробою.

— Ви написали останні дурниці! — признає справедливо після проби.

Наш наймолодший співробітник перейшов недавно ці такі проби.

— Товаришу Чмелик! Підете нині на збори Маслосоюзу, там будуть обміркувати справу торговлі яйцями. Маєте написати потім звіт.

— Бійтеся Бога! — проснися Чмелик. — як на яйцях, як на політиці... Скорше вже на танцях.

— Нічого! Буде нагода, — напишете й про танці.

Нагода справді трапилася. Був це той історичний день, коли по вулицях Львова ходили два медведі і показували ріжні хореографічні штуки. Бачив я їх і зараз прийшла мені на думку жертва редакційного „німіля“. Потягне недобра доля бідного Чмелика на танковий вечір, а що він про це напише — Бог один знає.

Але наша злорадість була передчасна. Другої днини після танкового вечора Чмелик ушкварив таку рецензію, що ми пальці з заздрости гризли.

Всі одноголосно признали, що появилася нова величина на горизонті хореографічної критики. Поодинокі вислови переходили з уст до уст...

....На переодні „пріма-апріліс“ наша львівська публика мала милу несподіванку: хореографічно музичний вечір“...

....Окрім наших народніх танців як „Катерина“ та „Ірчик“... ми мали приємну можливість“...

....„Гармонією між ідеєю танку і самою постатю п. Х. звертала на себе загальну увагу“....

Бачучи нашу заздрість, Чмелик сидів горлий і неприступний, як ще ніколи.

Нараз покликали його до телефону

Вернув клепучи.

— Що там такого, тов. Чмелик?

— Помилка.

— Яка?

— В рецензії. Я помилився. Написав, що танцювала дівчинка, а то був хлопець.

За хвилю знову:

— Пан Чмелик до телефону!

— Знову помилка?

— Ні. Але нехай всі танці чорти беруть.. Недогляд!...

— Який?

— Забув одну акомпаніяторку. Пишу спростування.

Ледви впорався зі спростуванням, як відчинилися двері і в редакцію вбіг поліційний пес. Нюхнув на всі боки і шнурком пішов до Чмелика. За псом ввійшла в кімнату одна пані.

— Пан Чмелик?

— Так!...

— Ви зробили кривду, велику кривду, моїй сестріниці.

Чмелик весь загорівся.

— Пані добродійко! Я не мав поняття, що то ваша сестрінниця. Колиб знаття, я ніколи не відважився на це. Але бачу дівчина мокне тай я її попросив...

— Де мокне, хто мокне? — здивувалася тітка. — Я маю на думці рецензію з хореографічного вечора. Ви написали, що вона танцювала в „Метелику“, а вона танцювала в „Меляхолії“ і то — як усі кажуть — танцювала знаменито.

— Пані добродійко! Мене вже самого меляхолія бере, але та чорна. Прошу дуже — я спростую.

— Так є, так є. То їй справедливо належиться. За таку кривду!... — і вийшла.

Чмелик докінчив спростування, потім встав і всміхаючись виголосив святі слова:

— Моя хореографічна рецензія буде, здається, мати ті самі наслідки, що літературні критики М. Рудницького. Після його критик неодин письменник зломив перо, після моєї рецензії Авраменко зломить ногу і скаже: „Більше не танцюю!“

Галактіон Чіпка.

Арештування українців на Словаччині.

Пат повідомляє з Праги, що поліція у східній Словаччині арештувала пятьох українців, членів УВО. Їм закидають, мібито вони хотіли відірвати Закарпатську Україну від чехословацької держави.

Заява довіря для нім. уряду.

На засіданні райхстагу дня 3. квітня пос. Гуґенберґ від імені нім. нац. фракції зложив заяву, що фракція голосуватиме солідарно проти соціялістичного внесення за заявою недовіря для уряду. Німецькі націоналісти не можуть допустити, щоби соц. демократи накидали їм тактику супроти уряду. В голосуванні *внесення соц. демократів на висловлення заяви недовіря для уряду відкинули 252 голосами проти 187. За внесенням голосували соц. демократи та комуністи.*

Наслідки скреслення закорд. диспоз. фонду.

Міністр закордонних справ Залеський повідомив марш. Дашинського, що з днем 1. квітня 1930 здержує т. зв. „Seuilles de Rute“ для послів на виїзд за кордон, які їм досі прислугували. Рівночасно віцеміністр закордонних справ Висоцький повідомив парл. польсько-фр. ґрупу, що наслідком зменшення дисп. фонду міністра закорд. справ відкликається субсидію тієї ґрупи.

З диспоз. фонду мін-ства закорд. справ сойм скреслив 2 міл. зол. Згадані пашпорти посли та сенатори діставали досі безплатно, а також безплатні закорд. візи.

Не буде реконструкції кабінету.

У звязи з кружляючими чутками про пляновану реконструкцію кабінету полк. Славека аґенція „Іскра“, що є в близькім контакті з урядовими колами, подає заперечення тих чуток.

Тардіє затруївся нікотиною.

Прем. Тардіє захорів несподівано підчас засідання комісії митного законодавства парламенту. Лікарі ствердили затроєння нікотиною. Казали йому кілька годин відпочати та впевнили, що нема небезпеки для здоровля.

З судової салі.

Майор Рильський перед перемиським судом.

Дня 3. квітня *прокуратор покінчив промову.* Заняла вона цілу передполудневу розправу. Дводенна прокураторова промова тревала разом ок. 15 год. Дня 3. квітня прокуратор обговорював зізнання Чайковської, підкреслив їх суперечности, звернув увагу на слова Рильського до Чайковської „Не торкайте трупа, бо вони можуть нас підозрівати“. Адв. Еберзон поїхав розглянути предм. справу, а його перші слова були „Тадзік, то ти!“ Не вважав за відповідне висловити свому довголітньому приятелеві спочування. Поведення Еберзона прокуратор лучить у причиновий звязок із словами до Ростоцького: „Вона вже труп, а його треба рятувати“. В Шорца інтервенювали, щоби не зізнавав, бо Рильський може його застрілити. Богато свідків переслухано не в Золочеві, а у Львові, Рильський боронився перед делеґуванням до розправи суду поза Золочевом. Справа проса завела на цілій лінії. Ростоцький не брехав, лише в Золочеві затаїв часть правди, бо як батько числ. родини боявся втратити хліб. Пополудні прокуратор аналізував зізнання св. Войни. Цей свідок рішучо правдомовний. Зізнання його аж занадто переконують: паде вистріл, чути переляканий крик „Ісусе Маріє“, паде другий вистріл, потім Рильський без шапки втікає з під ясеня долому. Розпучливий оклик Рильської пояснюють дуже добре слова тогож свідка, які сказав пізніше: „Як вона не хотіла вмирати“. Це все свідок держав якийсь час у тайні, бо боявся Рильського. Говорив: „Я вбогий, майор богатий, ще засадить мене до криміналу“. Вкінці прокуратор підкреслив, що годі найти яку небудь причину для самогубства, зате був інтерес убити Рильську. Прокуратор піддержує обвинувачення не лише з обовязку, але й з переконання.

З черги промовлятимуть заступники цив. сторони д-р Фрім і д-р Паппер та оборонець д-р Линдав. Присуд може запасти пізніше ніж у суботу, бо сторони схочуть реплікувати.

Справа правосл. собору.

Міністр віросповідань і освіти вислав до митрополита православної церкви в Польщі письмо, в якім пригадує йому пильну та важну справу скликання собору. В звязи з тим запрошує митрополита на конференцію в найбл. днях.

Самовбивство учениці.

12-літню Ян. Пилипюк, ученицю 4 кл. нар. школи в Станиславові видалили з якоїсь провини з кляси. Дівчина з розпуки втопилася в Бистриці. Тіло виловили. Ведеться слідство.

Кровава пімста в суді.

В окр. суді у Варшаві на розправі проти Берка Ґарфінкли, обвинуваченого в убивстві Гаsенфуса підчас перерви вистрілив тричі брат убитого до Ґарфінкла і зранив його в шию та груди. Ґарфінкля відвезли до шпиталю. Вбийника арештували.

Ґандія арештують.

Кореспондент „Дейли Телеґрафу“ повідомляє в Бомбаю, що в суботу треба сподіватися арештування Ґандія, коли його похід дійде до берегів моря. В деннику „Йонґ Індія“ Ґанді заповів, що масова акція цив. непослуху зачнеться 6. квітня. В Калькуті вже спокійно. Поліція забрала патрулі. Крамниці відчинені. Підчас ост. заворушень згинуло 6 людей.

Великий голод у Китаю.

Радянська преса подає, що в Китаю панує великий голод. Сотні тисяч людей вмирає голодовою смертю. У деяких провінціях вибухли голодові заворушення, які військо здавлює силою. У деяких містах були випадки, що голодуючі китайці пожирали трупів. В окрузі Готунґа 60.000 дівчат продалось до домів розпусти у ріжних містах, щоби тим чином рятувати себе від голодової смерти. У провінції Шенсі панує масове людожерство. Уряд безсильний в боротьбі з голодом тому, що голодує майже 50 міліонів населення.

НОВИНКИ

— **З українського наукового життя за кордоном.** Засідання (184) Українського Історично-Фільольоґічного Т-ва у Празі відбулось 1. квітня із такою програмою: І. Шульгин: „Франція і Женева у XVIII. віці з погляду розвитку патріотичних почувань“; Д. Чижевський: „До джерел символіки Сковороди“.

—**Заняття для жіноцтва.** Цілий ряд громад зголошується до „Рідної Школи“ з домаганням винайти їм виховниці для „діточих садків“. Ті, що числять на місце провідниць, нехай зголосяться устно або письмно до „Рідної Школи“, подаючи при цьому свої кваліфікації. Одночасно подається до відома, що курс для провідниць діточих садків при „Рідній Школі“ у Львові продовжується ще на короткий час і додатково можуть бути приняті на нього нові зголошення, які прийдуть до 15. квітня.

— **Всюди хабарі.** У „Державнім Еміґраційнім Уряді“ у Львові арештовано урядовців Циганіка і Собечку, яким доказано, що вони брали від робітників хабарі та виробляли дозволи на виїзд на роботу до Франції тільки для тих осіб, які їм здорово заплатили. Ці два урядовці за хабарі видавали також еміґрантам лікарські посвідки здоровля на виїзд до Франції.

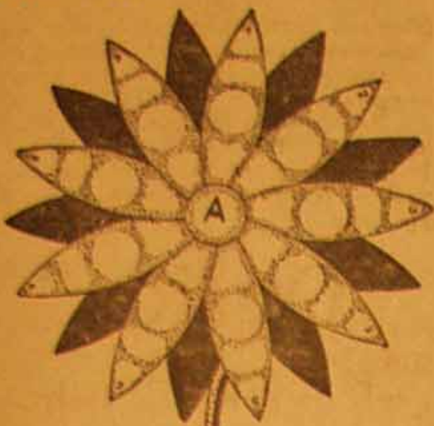
— **Кооператива Український Театр** у Львові прохає нас зазначити, що на живий театр збирають між львівським громадянством ще пані Войчакова та Квасницева.

— **Тяжка кара за гріх.** Місто Лодзь має неабияку сензацію: Відомий у тому місті 38-літній робітник Болеслав Шевчик опинився у лічниці, тому, що його 15-літня дочка Маріяна відрізала йому бритвою всі головні признаки його мужескости. А сталось це на днях. Сусіди Шевчика почули в його кімнаті страшний крик і коли сусіди вбігли до дому цього робітника, побачили на постелі Маріяну із бритвою у руці, а біля її ніг окривавленого батька. Дочка кричала голосно: „Рятуйте батька!“, а батько кричав ще голосніше, бо його боліло. Виявилось, що цей безсовісний батько палав грішною пристрастю до рідної дочки і кілька раз хотів її знасилувати. Дочка боронилась, але коли батько прийшов до неї пяний ще раз і силою кинув на постіль, вона витягнула з під подушки бритву і зоперувала йому деякі части тіла так радикально, що він уже не зможе напаствувати дочки, а може й закінчить життя.

— **Що це значить?** Від кількох днів у Львові не можна дістати спірту до палення. Всі, що мають у хаті машинки, на яких пригрівають їду, дістають по крамницях відповідь: „не буде і до кінця тижня“. Невже-ж нарід з утіхи, що настали такі добрі часи, пе вже спірт з трупячою головкою?!

— **Роковини смерти Карла І.** Дня 1. квітня з нагоди роковин смерти останнього австрійського цісаря Карла І. мадярські монархісти улаштували день жалоби. У Будапешті богато домів було удекорованих чорними прапорами, а в двох церквах відправлено богослуження за душу Карла І

Конкурс фірми „Fascinata“.

Пояснення. У ясні пелюстки квіту вписати довно 9 слів о поданім значінні, в польській мові. Буква „А“ в осередку спільна для усіх слів. Букви в колісцях вадуть розвязку.

1) Жіноче імя 2) Місто в Чехах, 3) Ріка в Польщі. 4) Інакше слушність. 5) Інакше почот. 6) Водограй. 7) Інакше кольонія. 8) Часть труби. 9) Інакше хоругов. (1—9 по польськи).

Межи особами надсилаючими правильну розвязку будуть розльосовані слідуючі премії: 1) Швайцарський патефон 2) Фотографічний апарат. 3) Манікюр. 4) Люксусова касета з туалетовими приборами. 5) Золоте перо в касетці фірми Montblanc і крім цього 50 дальших премій (гарних касет) з косметичними приборами FASCINATA. Розвязки треба присилати разом з порожним пуделочком (опакування) з поодинокої туби крему „FASCINATA“ до фабрики косметичних виробів „FASCINATA“, Краків, вул. Ґертруди ч. 6 W. N — Кожний надсилаючий розвязку, одержить ДАРОМ без огляду на вислід льосування один компдет прібок виробу FASCINATA. У дні 24. мая відбудеться в присутности нотаря льосування премій, якого вислідн будуть оголошені дня 30 мая ц. р. 1765

— **Папа римський на концерті.** Дня 27. березня в Римі відбувся концерт творів найкращих італійських композиторів під дириґентурою музика Перосія. Саля була виповнена по береги публикою, між якою богато було єпископів і кількох кардиналів та ватиканських достойників. На спеціяльно приготованім подюмі сидів папа римський, який вперше явився на прилюднім концерті.

— **Згоріло 400 авт.** У Толедо, в Америці, була пожежа стації, де був склад автомобілів. В полумях згоріло 400 автомобілів Форда, а шкода з цього виносить майже 2 міліонів долярів.

— **Загальні Збори Т-ва Охорони Воєнних Могил** у Львові відбудуться в суботу 5. IV. в залі „Української Бесіди“ при вул. Рутовського 22/I. пов. Початок год. 6. вечером. До участи проситься членів-опікунів, звичайних членів і делеґатів філій. — **Гол. Рада ТОВМ.**

— **Друкарська помилка.** У передвчорашнім числі „Діла“ в рецензії на „Музично-хореографічний Вечір“ через недогляд опущено, що фортепяновий достріп окрім згаданих осіб мала також п. Нома Пясецька, та що одну з кращих точок програми „Рожі Полудня“ виконали з успіхом пп.: Зарицька, дві сестри Федаківні, Д. Дмоховська і Рогожівна.

З театру.

ВЕЛИКИЙ МІСЬКИЙ ТЕАТР: *ВЕНЕЦЬКИЙ КУПЕЦЬ*“ ШЕКСПІРА.

Публика, що ходить нині на Шекспіра, складається з двох частин: одна пригадує собі нераз, що не пригадує собі, які саме песи Шекспіра знає, а друга хоче ще раз пригадати собі ті, що добре знає. Шкода, що сучасні театри не виписують на афіші стародавніх заголовків Шекспірівських пес. У другім виданні з 1600 року „Венецький купець“ називався так: „Славна історія про Венецького Купця, що оповідає про незвичайну жорстокість жида Шайльока і вирізання ним фунта мяса тамтому купцеві. Ще й про те, як здобували Порцію вибираючи між трьома скриньками“. Такий заголовок напевне привабив би неодного аматора сильних зворушень.

Хто не раз бачив і читав „Венецького купця“, той за кожним разом, на вид нових креацій у цій песі, буде зачудований двома головними явищами у творчости Шекспіра: шириною ідей і багацтвом типів. 400 літ тому осміяв Шекспір почування, з якими досі люди XX віку не в силі дати собі раду: расової та релігійної ненависти. А одночасно зумів із них добути справжню трагедію, яка повториться щодня сотні разів з усіма рисами справжньої комедії.

„Венецький купець“ крім ролі Шайльока не вийшов так, як міг би. У всій виставі почувається поспіх підготовки; у сцені з венецьким карнавалом бачимо костюми з доби... барока, а спів споминання гідний. Сосновський створив тип Шайльока з великою простотою, без відтінку карикатури — яку залюбки попадають актори в цій ролі. *М. Р.*

ВИЛЕНСЬКИЙ ЖИДІВСЬКИЙ ТЕАТР.

Кідуш Гашем. („Да святиться імя Твоє“). З повісти *Шолома Аша*, сценічна переробка М. Вейхерта.

Діється на степовій Україні в 17 віці. Жид арендар, справа ключів від церкви, панська „бута“, козацьке повстання, його жертви. Рівнобіжно любов молодого Шльоми, сина арендаря і Двойри, трагічний їх обоїх конець. Головна тема — мартирольоґія жидівства. Усе це зображене в 23 картинах.

Гра гарна. Особливо в сценах, що мають суто жидівський характер. На перше місце вибивався арендар Мендель (Й. Камен), далі святий кравець (Вайсліч) і Двойре (М. Орлеска). Але дуже ґротесковими виходять сцени з козаками. Режісер просто не знає зовсім сучасного українського побуту. А вже дочіплена на шнурку лірникові (це має властиво бути бандурист) давня, старогрецька ліра — робить смішне враження.

Глядач, не-жид, або зорієнтований в історії та побуті, гарно переживає жидівські сцени, але бачить велику незугарність образів четвертої частини твору.

Посольське справоздавче віче в Збаражі

відбудеться в четвер, дня 10. квітня 1930 р. в год. 11. передпол. в салі Українського Дому. На вічу реферують посли: д-р Степан Баран, о. прелат Леонтій Куницький, Володимир Целевич і Антін Кунько.

Серед нових книжок.

Т. Г. Масарик: СВІТОВА РЕВОЛЮЦІЯ за війни й у війні 1914—1918 р. Спомини. Ч. І. Переклад з 11-ого зміненого видання Миколи Славича. Накладом видавничої кооперативи „Червона Калина“. Львів, 1930. Стор. 336.

Спомини Т. Г. Масарика зі світової війни, в яких передана й уся історія визвольних чеських змагань, мають уже свою славу. Вони появилися вже не тільки в одинацятому чеському виданні, але й у перекладах на кілька европейських мов. Перед нами український переклад „Світової революції“. Для нашої незвичайно бідної мемуаристичної літератури — це великий та цінний набуток. І тому Вид-ву „Червона Калина“ належиться сердечне признання за те, що взялась за друк цієї вартісної книги.

Перший том українського видання обіймає весь час від вибуху світової війни аж до виїзду Т. Масарика з Америки домів уже в характері президента нової чехословацької держави. Читаючи ці спомини та слідкуючи за працею Масарика і його товаришів, спершу в краю, а потім за кордоном, подивляєш згідливість і однодушність цих каменярів чехословацької державности не тільки у діланні, але й у думках. Ця однодушність унаглядюювалася не тільки тоді, як вони працювали разом в одній місцевости, але й тоді, коли були розділені від себе кордонами, великими просторами і навіть океанами. Причиною цього явища був факт, що всі чеські активісти в часі війни, що гуртувались біля Масарика, визнавали його єдиним авторитетом і фактичним провідником в усіх справах, звязаних з визвольною чеською акцією на міжнародньому терені. Сам Масарик на таке довіря вповні заслугував не тільки своїми великими заслугами, але ще більше своїм великим політичним знанням, своїми звязками з визначними діячами й політиками в Англії, Франції, Америці, Італії і т. д., своїм розумом і тактом. І тому до Масарика мали всі товариші його праці беззастережене довіря та в усьому йому підчинялись.

Масарик заразже на початку великої війни взяв політичний курс на антанту, передовсім на західні держави Францію та Англію, рівнож відкидав він русофільську орієнтацію, яка в Чехах була найбільше поширеною. З тої то причини мав спершу богато труднощів у своїй акції з боку таки чеських русофілів. Та це його не турбувало. Своїми подвигами й досягненнями вкінці переконав своїх противників, що його орієнтація і політична концепція була правильна. Масарик не мав довіря ні до царської Росії, ні до її політики, ні навіть до російської демократії. Він передбачував російську революцію. Його інтензивна й уперта праця над уробленням прихильної для чеського визволення опінії в західних державах, особливож у Франції та Англії, заслугує на подив. Бо там найвпливовіші чинники ставилися довгий час до Австрії поблажливо, не вважали її таким великим ворогом як Німеччину і спочатку й думки в них не було про цілковиту ліквідацію австрійської монархії. Такі самі погляди переважали перед революцією, а до деякої міри і на початку революції також у російських відповідальних колах. Масарик і його товариші цим не зражувалися. Вони робили своє. Інформували, пропагували, переконували і вкінці добилися свого. Правда, в допомогу прийшла їм російська революція, а далі й випливаючі з неї події не тільки на терені давньої Росії, але й у центральних державах, та ці події тільки скріпили позиції й арґументи чеських діячів у західньоевропейських, тобто антантських політиків.

Спомини Масарика про його та його товаришів працю в Англії, Франції, Італії, у Швайцарії, є не тільки цікавими, але й у найвищій мірі повчаючими. Читати ці спомини — це значить передовсім чогось учитись, а далі думати, переводити анальоґії та накінець робити з них дуже цінні для себе висновки. І саме цим вони такі цінні передовсім для нас, невдачників в анальоґічних, хоч далеко-далеко кривавіших від чеських, визвольних змаганнях.

Масарик подає цілу низку визначних людей, прихильників і противників його концепції, як своїх так і чужих, але про всіх, навіть про найбільших противників, висловлюється він все гідно, все зі становища „гуманіста“, що навіть у противнику не хоче бачити непримиримого ворога, але визнавця іншого світогляду, іншої політичної концепції, якого можна собі зєднати відповідними розумовими арґументами, якщо вони направду переконуючі та слушні. В кожному противнику він шукає радше позитивних сторінок ніж неґативних. З цього його трактування людей моглиб богато дечого навчитися особливо наші мемуаристи, які часто навіть у споминах люблять кермуватися радше своїми симпатіями до людей як безпристрасною оцінкою їхньої політичної чи іншої ролі в нашому минулому.

В нас є мода оцінювати таких людей як Масарик і такі їх праці як обговорювана зі становища їх відношення до „нашої справи“. Нема сумніву, що й Масарик на свому шляху, як не мав „відношення“, то бодай стрічався з „нашою справою“. Відносився він до неї і неґативно і прихильно. В ріжних часах було ріжно. Та це при оцінці „Світової революції“ не має ніякого сутнього значіння. Про це „відношення“ вже була мова на сторінках „Діла“ нераз. Але навіть якби у цих споминах автор ставився тільки неґативно до наших визвольних змагань, то й тоді ми поручилиб цю книгу всім нашим читачам якнайширше тому, що з неї можна довідатися бодай про дещо із „секретів“ успіху в таких великих справах, як визвольні змагання поневоленого народу. **В. М.**

Ціни набілу у Львові.

„Маслосоюз“ платив кооперативам дня 3. квітня ц. р.: за масло експортове солене пріма по 4·70 зол.; за масло несолене бльокове 4·70 зол. за кільограм.; за літру молока 0·34 зол.; за літру сметани 1·60 зол.; яйця копа 6·00 зол.

За границею тенденція зниживова. У краю з огляду на передсвяточний час попит оживлений.

✝ ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

Д-р Омелян Кордасевич, лікар, помер у Сколім по довгій недузі дня 20. березня ц. р. в 41. році життя. Покійний був у часі війни занятий у полевих шпиталях і маючи весь час до діла з тяжко раненими попав сам у нервовий розстрій. Впав жертвою свойого звання.

Дописи.

ЛУЦЬК НА ВОЛИНІ. *(Академія в честь Шевченка).* Дня 23. березня 1930 року Луцька Повітова „Просвіта“ за посередництвом своєї культурно-освітньої секції зорганізувала Тарасове свято, яке тяглося протягом цілого дня. Розпочалося свято відслуженням урочистої панахиди в українській Чеснохресній церкві. В 12½ год. в полудне розпочалася Академія в салі Міського Театру, яка, не дивлячись на те, що була платною, притягнула таку силу української публики, як ще ніколи досі. Не було, літерально, де яблукові впасти. Не були вільними навіть проходи. Рада „Просвіти“ цього року приняла рішення, щоби якнайбільшу участь в Академії взяли селяни-просвітяни. Тому, наприклад, деклямації виконували виключно селяни, як також виступали селянські хори й приграважа селянська дута орхестра. Деякі деклямації були виголошені з правдивим хистом. Добре співав хор Рованецької філії, а вже по мистецьки вивязався зі своїх завдань хор Жидичинської філії під проводом знаного дириґента, В. Бабиченка. Цілком зрозуміло, що зєднав він собі найбільші симпатії слухачів. Реферати виголосили пп. Ів. Власовський і Олекс. Ковалевський. Перший реферат підкреслив громадсько-національне значіння Шевченкової Музи. Наводячи характеристику Шевченка, зроблену С. Єфремовим, референт зробив алюзію до процесу, який відбувається над С.

КУПОН НА ГРУБО СРІБЛЕНУ ПЛЯТИРОВАНУ ЛОЖКУ

в кожній пачці смачні, легкі до приправи вівсяні платки QUAKER (вівсянки).

Дарунок для споживачів цих смачних платків — ювен на грубо посріблювану плятировану ложку.

Легкість з якою приладжується Quaker викликує всюди подив у ґаздинь. Досить 3 до 5 хвилин їх варити, щоби подати поживну страву, котра всім смакує. 1766

Істнують найріжнородніші способи приправи вівсяних платків QUAKER — всі дешеві, всі смачні. Від легко стравних платків QUAKER ніхто не грубіє, а є вони ідеальною поживою для дітей — дають їм силу і здоровля. Їх поручають від літ лікарі і вихователі. — Купувати в кожній харчевій крамниці.

Quaker

ВІВСЯНІ ПЛАТКИ.

Єфремовим і його другами у Харкові. Дир. Олекс. Ковалевський взяв для своєї промови мало розроблене питання про два призвання Т. Шевченка — малярське й поетичне. Оперуючи широким матеріялом, п. Ковалевський поставив тезу, що обидва призвання були у Т. Шевченка виняткового значіння, — лише ріжного епохального значіння. Референт дуже яскраво схарактеризував боротьбу двох призвань, як вона проходила через ціле життя Шевченка й яку закінчила тільки смерть, причому навів цікаві дані про обставини смерти на порозі майстерні. Обидва реферати численна авдиторія вислухала з великою увагою. Належить підкреслити з признанням сольоспів інж. Яр. Фартуха й симфонічне тріо Кузнеця, Ю. Пирогіва й В. Левицького. В 6-ій год. вечора в салі Луцької Повітової „Просвіти" відбулася Шевченкова Академія для дітей. Маленькі українські громадяни зібралися громадно на свято, бо це було, справді, їхнє свято. Виставлено пєсу „Дитяче свято", яку відіграли малі мешканці Красного й Кучкарівки під кермою Ради Кучкарівської філії. Відіграли знаменито. Другою точкою були деклямації. Виходили наші діти, починаючи від 3 років і читали вірші Шевченка. Особливо відзначився молодий Кабайла, який, без сумніву, має іскру Божу. Честь робить батькам і те, що прийшли з дітьми своїми на Академію, й те, що вміють виховувати їх на українських громадян. Дуже щасливою була думка що-до орґанізації цього свята. Такі обходи є конечними для виховання з малого наших дітей до участи в громадському житті. Й таких свят треба робити якнайбільше й якнайчастіше. Взагалі, свято випало дуже щасливо, тим більше, що була в цей день дуже тепла й гарна погода.

О. К.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр:

Пятниця, 4. квітня, год. 7·30 вечером „Жайворонок".

Субота, 5. квітня, год. 7.30 вечером „Венецький купець" Шекспіра. Ціни знижені.

Малий Міський Театр:

Пятниця, 4. квітня, год. 7. і 9. вечором „Політична шопка 1930".

Субота, 5. квітня, год. 7·30 вечером „На хвилі 365", премієра ревії.

Виленська трупа (саля кіна Кольосей)

Пятниця, 4. квітня, год. 8·15 вечором „Кідуш Гашем" (Да святиться імя твоє) Шолом Аша.

Субота, 5. квітня, год. 8·15 вечором „Кідуш Гашем".

Кіна.

АПОЛЬО: Звукова фільма Подружжа за злість (Бастер Кітон).
КАСІНО: Граф Каліостро.
КОЛЬОСЕИ: Спалені мости.
ЛЕВ: Два криваві дні в Більшовії.
МАРУСЕНЬКА: Оставній роман (Іван Петрович).
ОАЗА: Танцюристка-орхідея.
ПАЛЯС: Звукова фільма „Вулиця засуджених душ" (Поля Негрі).
ПАН: Воскресення (Толстого).
ПАСАЖ: У шпіонській матні. Тиждень Метро-Ґолдвин-Маєр. Амер. комедія.
ПРОМІНЬ: Воєнні орли.
СТИЛЕВЕ: Бедуїнове кохання (Бер-Нортен).
ФАТАМОРГАНА: Під прапором кохання.
ХИМЕРА: Шепіт ночі.
УТІХА: Білі тіни.

Програма радіо.

Пятниця 4. IV.1930.

ЛЬВІВ: (385) 1·05 Концерт грамофонових плит; 17·45 Пополудневий концерт з Варшави; 18·45 Ріжнородности і концерт грамофоновий; 19·10 „Поштова скринька"; 19·58 Сигнал часу; 20·00 Гайнал із Марійської вежі; 20·05 Трансмісія з Варшави; 20·15 Симфонічний концерт варшавської фільгармонії.

Субота 5. IV. 1930.

Варшава (1411,7) 17·00 Богослуження з Вильна. **Краків** (312,8) 20·30 Концерт з Варшави. **Гельсінґфорс** (221,4) 17·30 Сольо на акордіоні. **Ляйпціґ** (259) 13·00 Грамофонові плити. **Берлін** (418) 18·25 Оперетові арії. **Стокгольм** (436) 19·30 Військова музика. **Лянґенберґ** (473) 20·00 Веселий вечір. **Прага** (487) 16·30 Концерт джезбенду. **Мілано** (501) 12·00 Легка музика. **Брюссель** (509) 21·15 Концерт. **Відень** (516,3) 18·00 Камеральна музика. **Мюнхен** (533) 16·00 Легка музика. **Будапешт** (550) 12·00 Дзвони і грамофонові плити. **Ленінград** (1000) 19·30 Опера і оперетка. **Харків** (1304) 9·00 Концерт для робітників. **Париж** (1725) 13·30 Симфонічний концерт.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Український Театр під управою Ів. Когутяка. 1746
Долина:
Пятниця 4/4 „Пташник з Тиролю".
Вигода:
Субота 5/4 — „Ніч Несподіванок".
Неділя 6/4 — „Трійка Гільтаїв".
Стрий:
Понеділок 7/4 — „Маруся Богуславка".
Вівторок 8/4 — „Пейсахова Ніч".
Середа 9/4 — „Пташник з Тиролю".
Підчас антрактів концерт власної орхестри.

Новий Український Театр під дир. П. Карабіневича 1747
Львів: 6/4 Саля „Уль" Оссолінських, ч. 6.
Пополудне 3·30. — Ціни знижені.
„Чар мундуру", комедія.
Вечором 8·15 Премієра
„Король життя".
Львів: 7/4 Пополудне 3·30. Ціни знижені
„Ніч гріху", комедія.
Вечором 8·15. Бенефіс. — Артистки Барвінок-Карабіневич.
„Король життя"
Білети в Союзнім Базарі.

Ширші Сходини Союзу Українок" відбудуться в пятницю дня 4. ц. м. о год. 19. в домівці Т-ва. На порядку продовження дискусії над рефератом п. Ксені Янович і кореферат п. Евстахії Тишинської. 1767

Замість квітів на домовину Покійного Мужа і Батька Василя Гери складаємо 76·— долярів американських на резервовий фонд Народного Дому в Добромилі. — **Жена і діти.** 1762

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ

За оголошення редакція не відповідає

МОДНІ бранзолєтки, також іншу біжутерію поручає дешево Домбровскі-Розважевскі, Львів, (Готель Жоржа), Тел. 27—29. 1195 10—?

ЛЕДІВНІ знамениті, чеські машинки до мороженого, на провінцію негайна висилка. — Ґентшнер, вул. Леґіонів ч. 37. 1720 3—12

ГОДИННИК ВАШ буде найліпше направлений у найбільшій годинникарській робітні Івана Зельтенрайха Львів, пл. Марійська ч. 3. — З провінції просимо репарації присилати почтою — Староводні жіночі годинники переробляємо на ручні. 1002 33—?

2 ГАРНІ КІМНАТИ з кухнею до винайму в Голоску великім ч. 2. Свіжий воздух. До трамваю 12 хвилин. 1744 3—3

РУТИНОВАНИЙ конціпієнт шукає місця в адвоката у Львові або на провінції. Зголошення, „Доктор прав" Адміністрація „Діла". 1757 2-2

ФІСГАРМОНІЮ велику з педаловою клявіатурою, імітуючу органи, недорого на продаж. В складі фортепянів, пянін Ганака, вул. Пілсудського ч. 21. перший поверх. 1715 5-5

СЛЮБНІ, на іменини і кожну нагоду дарунки, найдешевше у Г. Ґутермана, Львів, вул. Сикстуська, ч. 14. 1754 1—2

ДОБРЕ проспєруюча канцелярія адвокатська на Покуттю є до заміни відлядно до обняття. — Рефлєктуючих просять звертатися на адресу: „Канцелярія на Покуттю". 1761

ІНТЕЛІҐЕНТНА жінка середніх літ з священичої родини, глядає місця до заряду дому. — Зголошення слати до Адміністрації „Діла" для „Климентини". 1764 1—2

МАЮ честь повідомити П. Т. Публику, що я відкрив технично-дентистичне **Заведення в Золочеві вул. Костюшки ч. 21, І. поверх** (напроти памятника Міцкевича). — **Йосиф Цвердлінґ.** 1760 1—3

ДО КІНЦЯ шкільного року даватиму лекції середно-шкільникові (-чці) за позичку 200 зол. — Адм. „Діла" під „Студент". 1768 1—2

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Д-Р ЕВГЕН ДУРДЕЛЛО

бувш. лікар заграничних клінік, специяліст скірних, венеричних і сексуальних недуг **та лікарської косметики**
ординує від 8—10½, 14—18.
в неділі і свята від 10—11.
Гірське сонце. Вапофор. Діятермія. Криотерапія. Сепаратові почекальні.
ЛЬВІВ, вул. Потоцького ч. 11. І. п.
826 Телефон 65—87.

Специяліст недуг легенів, серця і жолудка

Д-р Фелікс Ган

Львів, Листопада 30.
1206 Пересвітлення Рентґеном.

ДЕНТИСТ
Роман ДАВИДОВИЧ
ЛЬВІВ, вул. Потоцького ч. 24.
Лічення, пльомбування і виймання зубів без болю. Вставляє штучні зуби в золоті і кавчуку найновійшою системою. Пацієнтів з провінції полагоджується в найкоротшому часі. Години приняття від 9—13 і 16—19.
1744 2—5

Поручаємо всілякі тартакові матеріяли, як **смерека — ялиця** так столярські, як і будівельні.
Тартак ЗАРВАНІЦЕРА в Калуші.
1617 4—7

Дентист Яків Насс
Львів, вул. Сикстуська ч. 17. II. п.
Скріплювання хитаючихся зубів пльомбування й виймання зубів, без болю. Штучні зуби в кавчуку і золоті після найновішої системи. Пацієнтів з провінції полагоджується в найкоротшому часі. П. Т. Урядовцям і студентам значна знижка. Тел. 65—73.

НАКЛАДНЯ SCHERL у БЕРЛІНІ

поручає слідуючі свої видавництва:
Berliner Lokalanzeiger, Der Tag, Berliner Nachtausgabe, Der Montag, Die Woche, Die Gartenlaube, Filmwelt, Sport im Bild, Scherls Magazin, Allgemeiner Wegweiser, Praktischer Wegweiser.
Адреса всіх видавництв така:
BERLIN SW 68 Zimmerstrasse 35—41.
В переписці треба зазначувати:
Ausland-Abteilung. Місця платности в Польщі: Банк для торговлі та промислу, Познань (чекове конто в ПКО ч. 200.490). Почтове конто у Берліні: **Berlin, N-o 3.111.** 20—?

Новина! Свій до свого!

Перша українська кооператива

Союз Кравців у Львові

ЛИЧАКІВСЬКА 15.

виконує першорядні одяги мужеські і для Духовенства по конкуренційних цінах матеріяли на складі у великім виборі, на дуже догідних умовах.
1769 1—?

Подяка.

Дня 25. марта ц. р. відійшов від нас у кращий світ наш незабутній Муж, Батько і Дідуньо Василь Гера емерит. залізничий урядник. В нашім безмежнім горю зазнали ми богато співчуття, за що на отсім місци всім друзям і знакомим сердечно дякуємо. Дякуємо Високопреподобному отцю крил. Господаревському парохови Добромиля за провід в похоронах і прощальне слово в Добромилі, як рівнож Всеч. Отцям Горалецькому, Дуткові, Федорикові і Горечкові Ч.С.В.В. за участь в похоронах. Дякуємо рівнож Хв. доброминьському хорові під управою ВП. П. Гнатківського і канд. адвокатури Вп. П. О. Утриськові за прощання Покійника від доброминьської громади. Дякуємо Впс. Преподобному от. Д-р митр. В. Левицькому за провід в похоронах по перевезенню тлінних останків Покійника до Перемишля, а Всеч. Отцям прал. Д-р Нинці, крил. Гриникові, Зятикові, Деминчукові, Кліщові і Маседкові за участь в похоронах. Дякуємо Хв. хорові тов. „Боян" під управою Вп. П. проф. О. Кіша. Дякуємо делеґації громади Добромиля, як рівнож всім тим, котрі письменно чи устно зложили нам заяви співчуття. Нехай Вам Всевишній це нагородить.
1763
Жена, діти і внуки.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Видавничої Спілки „Діло". Львів, Ринок ч. 10